

1. Indledning

1.1. Udvalgets nedsættelse, kommissorium, sammensætning og virksomhed

Med baggrund i en opfordring fra folketingets udvalg til prøvelse af valgene nedsatte indenrigsministeren den 24. februar 1982 et udvalg vedrørende bedømmelse af brevstemmer. Udvalget fik følgende kommissorium:

»Udvalget har til opgave at overveje, om det er muligt at foreslå retningslinjer, der kan give grundlag for en mere ensartet bedømmelse af brevstemmer end hidtil.

Udvalget skal særlig udtale sig om, hvorledes man bør bedømme brevstemmer, der udelukkende er påført en bogstavbetegnelse, som ikke er fastsat af indenrigsministeren efter folketingsvalglovens § 23, stk. 6. Hvis udvalget finder, at den gældende retstilstand bør ændres, skal udvalget så vidt muligt endvidere udtale sig om, hvilke ikke-godkendte bogstavbetegnelser og forkortelser af partibetegnelser en brevstemme kan påføres, uden at denne anses for ugyldig, selv om brevstemmen ikke er påført anden identifikation af det pågældende parti.«

Udvalget fik følgende sammensætning:

Folketingsmedlem Egon Jensen, socialdemokratiet,
 folketingsmedlem Aase Olesen, det radikale venstre,
 folketingsmedlem Flemming Jensen, det konservative folkeparti,
 folketingsmedlem Asbjørn Agerschou, socialistisk folkeparti,
 folketingsmedlem Bent Stubkjær Pedersen, centrum-demokraterne,
 folketingsmedlem Inge Krogh, kristeligt folkeparti,
 folketingsmedlem Mette Madsen, venstre, Danmarks liberale parti,
 folketingsmedlem Preben Wilhjelm, venstresocialisterne,
 folketingsmedlem Mogens Glistrup, fremskridtspartiet,
 overpræsident J. H. Zeuthen, Københavns overpræsidium (formand),
 konsulent i valgspejrgsmål Vilh. Brockmeyer, indenrigsministeriet.
 Fuldmægtig P. Bak Mortensen og fuldmægtig Niels Preisler, begge indenrigsministeriet, har fungeret som sekretærer for udvalget.

Udvalget har holdt 4 møder.

1.2. Resumé af udvalgets forslag

Udvalget har konstateret, at det har vist sig vanskeligt at sikre en ensartet bedømmelse af brevstemmer, som alene er påført en uofficiel bogstavbetegnelse. Udvalget finder, at det afgørende kriterium for bedømmelse af en brevstemmes gyldighed må være, om der hersker rimelig tvivl om, hvilket parti vælgeren har villet stemme på. Efter udvalgets opfattelse hersker der ikke en sådan tvivl i de tilfælde, hvor brevstemmen alene er påført gængse, uofficielle bogstavbetegnelser bestående af flere bogstaver som f.eks. SF, CD og VS. Et flertal i udvalget (udvalgets medlemmer bortset fra Mogens Glistrup) mener derimod, at brevstemmer med uofficielle bogstavbetegnelser bestående af ét bogstav ikke kan anses for gyldige, da det i disse tilfælde kan være tvivlsomt, hvilket parti vælgeren har villet stemme på.

Udvalget har endvidere givet udtryk for, at brevstemmer, som alene er påført en forkortelse af partibetegnelsen, bør godkendes, hvis der ikke hersker rimelig tvivl om, hvilket parti vælgeren har ønsket at stemme på.

Endelig har udvalget givet udtryk for, at brevstemmer til folkeafstemninger – ligesom i øvrigt almindelige stemmesedler ved folkeafstemninger – bør anses som gyldige, selv om vælgeren i stedet for et kryds har påført brevstemmen et »ja« eller »nej«, såfremt der ikke hersker rimelig tvivl om, hvorledes vælgeren har ønsket at stemme. En sådan tvivl foreligger i disse tilfælde efter udvalgets opfattelse alene, hvis vælgeren har skrevet ja ud for brevstemmens fortrykte Nej.

2. Brevstemmer, der alene er påført en uofficiel bogstavfortegnelse

2.1. Folketingets stillingtagen

I forbindelse med prøvelsen af folketingsvalget den 22. september 1964 gennemgik folketingets udvalg til prøvelse af valgene de afgivne stemmesedler i Århus og Vejle amtskredse. Ved gennemgangen viste det sig, at valgbestyrelsernes bedømmelse af stemmesedlerne var meget uensartet. Udvalget henstillede derfor til indenrigsministeren at lade foretage en nøje analyse af de ugyldige stemmesedler i de øvrige stor- og amtskredse, så-